

مشرق افغان

۱۳۲۶

دائرة مخصوصه
در سعادتده باب عالی جو ار بنده

محل اداره :

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوويه
قبول اولنور
درج ايده ين آثار اعاده اولنور

ديره، فلسفه، علوم، حقوق، ادبيات و سياستمانده و باخاصه كرك سياسي و كرك اجتماعي و مدني احوال و شئون اسلاميه و در بحث ايدر و هفته ده بر نشر اولنور.

صاحب و مؤسس لري :
ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

آبونه بدلي

در سعادتده نسخه سي ۵۰ پاره در

سنه لکي	التی آيلنی	ممالک عثمانیه ایچون
۶۵	۳۵ غروش	ممالک عثمانیه ایچون
۶۰۵	۳۰۵ روبله	روسیه
۱۷	۹ فرانق	سائر ممالک اجنبیه

تاریخ تاسیسی
۱۰ تموز ۳۲۴

قبرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۱۰۷

۱۸ رمضان ۳۲۸ پنجشنبه ۹ ایلول ۳۲۶

بشنجی جلد

بیورمز لر . اظهار لیاقت و صداقتله ابراز خدمت ایدن ارباب صنایع و معارفه احسان و التفاتلری بیوک و چوقدر . کیجه کوندوز مملکت اهالیسنک رفاه و سعادتنه ساعی بر حکمدار ذی اقتداردر . صنایع نامنه طوپنخانه و اعمالاتخانه من ایچون الآن و پیدرپی اجانبیدن اوسته لر و معارف و قواعد عسکریه نامنه استاذ معلملر جلب و مکتبلر تأسیس اولمقه ددر . مکتب حربیه نك حین تأسیس و کشادنده حضرت امیر معلمین و متعلمینه بر لطف فوق العاده اولمق اوزره مکتب حربیه طلبه سی البسه رسمیه سی اکتسا بیورمش اولدقلری کبی فرنگلردن ترکلردن کلن معلملر افغانستانلرک غیر قابل انکار اولان ذکا و استعدادلری سایه سنده علوم و معرفتی سرعته تطبیقه موفق اولدقلری و بنه عایه افغانستان آهسته آهسته شهراه تکمیلده خطوه انداز ترقی اولدینی وارسته ایضاحاتدر .

مع مافیة حریقه عمومیة اسلامیة نك بر کوشه معتنا و منتهاسنده انواع ازهار مقامنه قائم اذهان اهالی نك انشای تزهیر و تهر اولدینی و مقصود بالذات اولان اعمال و امالک هنوز توسع و تشکل ایتدیکی ادعای ناموسم ایسه ده : « یتیشیر منزل مقصودینه آهسته کیدن » فحواسنجه بو همت و فطرت ایله نومید اولمق ده حق ناشناسلقددر . عاجزلری اساساً اوتوز سنهدن زیاده بر عمر کرانمایه می ممالک دولت علیه ده کچیردیکم ، شام و درعایه ده اقامت ایتدیکم ائنده پدرم مرحوم و مغفور جناب سردار طرزی نك همت معالی و معارف پرورانه لری سایه سنده اورارده تحصیل ایتمش و بوکون افغانستانده (ترجمان ترکی) وظیفه سیله موظف بولمش اولدیغم حسیله (صراط مستقیم) ک بر کزیده مقاله لری عیناً ترجمه و در حال مقام عائینه و عتبه علیایه تقدیم ایتدیکی بر وظیفه مضاعفه مقدسه عد ایده جکی و عثمانلیلق عالمه ذاتاً منتداریانه بولان رابطه قلبیه صمیمانه می بو وسیله خیر و سیمه ایله ده تزئید و تقویه ایتک افتخاریله عرض سلام و تعظیبات ایدر و سعادت و سلامت اسلامیة بختنده خدمات و تمنیاته عن صمیم القلب اشتراک ایدرم افندلرم .

ترجمان ترکی

محمود طرزی

بکین دده :

علماء الصين

كيف يترقى المسلمون بالصين ، بهذه القاعدة ان المسلمين ينتظرون من العلماء ماذا يصدر من افواههم ، والعلماء اتفقوا بان لا يتفقوا واتحدوا بان ينصموا ، الى يوم يبعثون ، والى يوم الجمع يحشرون ، وتواطأت آرائهم ، على ترك العمل النافع ، مستدلين بقولهم ، الدنيا فانية فطالها كلاب ، اللهم يارب كيف العمل ولا يؤمنون النظر بقوله تعالى وهو اصدق القائلين ولا تنس نصيبك من الدنيا ، وكذا قول

وتعيينه مقتدر اوله مديغمزدن جزؤ فرد وحتی جزء لایجزی اولدق ! هله « نه لازم » نام مسکین علتنه اوغرا دینمزدن اعتباراً بر باد و خراب اولدق . مع مافیة جزؤ فرد حالنده بولنان جزؤ لایجزی لرك اجتماع و اتحادلری قوه طبیعیه و جاذبه قاعده لرینه مغایر و مخالف اولمقدن باشقه « والبعض بعد الموت » سر جلیلی ایضاح ایده بیله جکی بر اقتباه و اتحاد اسلام خارج از امکان اولماقله و بونی (احتمالون) مسلکی ده ادما ایتکده بولندیغنه استناداً بیاننامه مبارکده :

« بزم - وهر و ظنپرور - مسلمانک - یکانه مقصدیمز مدنیت و معارف اسلامیة بی احیا ایله بتون مسلمانلری نور معرفتله پیرایه دار ایتک و بو صورتله بالفعل دین جایلیمزک علویت و قدسیتی عالمه طاقمق و مدنیت حاضره نك منشأ لرینی و نجات بشری تأمین ایده جک حقیقی مدنیتک مدنیت اسلامیة بولندیغنی کوسترمک » خصوصنده بلا تردد و تفکر ایشه باشلامق و اقصای امل یولنده ثبات ایتک ضروری و مقتضیدر . « مقصدیمز سیاسی دکلدر . هیچ بر دولت طور اغانده کوزیمز یوقدر . « اوت بوکا شبهه یوق ، انجق بزم طور اغمرده کوزی اولانلرک علام و جهیه و نیتلری کشف و تعیین ایده جک « فیسیونوویست » و حالات سائر بی کوره بیله جک « دوربین » و امراض عدیده نك تشخیصنه مدار اوله بیله جک « رونتکن » شعاعلری و اجزای فردیه اسلامیة بی تفریق و بوننرک علاقه و رابطه و امتزاج خاصه لرینی مطالعه ایده بیله جک « خرده بین » و اربابی کبی وجود و وسائطه اول باول احتیاجاتمز درکاردر . بوایسه بر کمال دکل درکناردر ! ده آچیق سونلک لازم کلیر ایسه کیرمش قواء ابتداییه و اساسیه اقوام اسلامیة حال اصلیسنده تشکل ایدنجه بقاء قواء قانوننه تبعاً : یشایان آدمک میراثچیسی اوله مز . و احکام فقهیه نك بر بندیلده تأیید و تأکید اولنان « برشی که وقتندن اول استعجال اولنور . محرومیتله معاتب اولور . « دستورینی حالاً فعلاً » عرض و اثبات ایتک لازمه دندر . هر نقدر زمانک تبدیلی ایله احکامک تبدیلی ده غیر قابل انکار ایسه ده « الحکم لمن غلب » و « قوت حقه تقدم ایدر » قضیه لری لایتغیر اولدینندن حقوق اسلامیة مزک مدافعه سی دونه دولاشه مادی معنوی کسب قوت ایتکده متوقف و وابسته کورنمکده در .

« اوراده کی مسلمان قارده شلریمزک احوالندن ، احتیاجندن آره صره بزى خبردار ایتکیزی رجا ایدرز . »

امر و آرزو کزه « علی الرأس والعین » صورتنده جواب ویرمکه عرض افتخاز ایدرز . افغانستان اهالیسی و ادارسی خلاصه الخلاصه عرض ایدلک لازم کلیر ایسه بر خانه و عائله ده عالیجنابانه بریدر ادارسی تحتنده افرادک هیئت مجموعه سیدر ، دینله بیلیر . قواء ابتداییه و اساسیه لری هنوز توسع و تشکل ایتمه مش اولان افراد و اهالی نك حالی فی الحقیقه هنوز یمین و یسارینی فرق ایدمه مین بر طفل نوزادک ید اختیارینه بر اقله سی جائز اولمان اراده جزئییه و اختیار کلییه مشابه ایسه ده خلقک تربیه ابتداییه و ارضاع معنویه سی امرنده پادشاهمز امیر معظم حبیباه و محب رعایا خضر تلری هیچ بر فدا کارلق و عاطفی دریغ

يصلى الجنائزة من غير نعال ولا يسجد سجدةتين بعد الوتر ولا يصل النوافل بالجماعة والقديم يصلها وفي الفرائض لا تجد احدا في المسجد ، والعالم المتصف بهذه الصفة التي لا يسمن ولا يفتى ، سمن بالحدوث فحينئذ ما احدا يدعو لاجيا الموتى ، ولا لشفاء المرضى ، وصار مثل ثعلب سيدنا جما ، وهذا المذهب كالكبريت الاحمر وصاحبه يموت جوعا وذلك موت الاحمر ، واغرب شئ عند القديم اذا قرؤ القرآن بالتجويد والترتيل يجعلون اصابعهم في اذانهم حذر الكافر ، ويوجد مذهب ثالث ، وهو عار في عار فضيحة في فضيحة سود في سود ومن بعض علاماته ان يحجوا الى قبر محدث هذا المذهب ، والسجدة اليه تسقط صلاة ستة واحدة ، وان يذكر الرجل مع النساء وهذا المذهب في ولايت (نشأ) (وقان صو) والعجب هنا العلماء على نسق واحد لافاوت في العلم والمعرفة ، والدليل على ذلك مدرس يكين يصير مدرسا في القرية التي عدد بيوتها ٤٠ بيتا ومدرس القرى ايضا يصير مدرسا في العاصمة او الولايات ، ومن هذا يعلم ان العلم عندهم قد استوا ولا فرق بين علما الامصار وعلماء القرى وانظر هذا هوشهر الغفارات رمضان المبارك يقرأ العالم او احد طلبة العلم الشريف بالجامع قبل العشاء جزءا من القرآن الكريم ، ياهل ترى اي شئ يقرأ ، يرطن شيئا ما احدا يفهم لا الفارثي ولا السامع ، لا حرف ولا مخرج فكانه يقرأ بلقنا الجركسي ، او البربري ، سبحان الله ما اعظم شأنك ومن آياته اختلاف الستكم الخ ، مها اسرع القارئ بحيث لا يمكن تعدد دورقات الجزاء فهو مقبول ، لاوقف ولا ابتدا اي شئ خرج من فقه فهو قرآن ، والقوم الحاضرون اي شئ يقولون ، يقولون ، (خاوخا) يعني اعلا فصاحة القراءة ، وبلاغة التلاوة ويشيرون الى القارى بالابهام تحسينا له يعني ماتوقف في القراءة اللهم لاحول ولا قوة الا بالله اللهم ارنا الحق حقا وارزقنا اجتهابه ، وارنا الباطل باطلا وارزقنا اجتهابه ، قل افضل الخلق على الاطلاق عم اقرؤ القرآن بلحون العرب واياكم ولحون اهل الكتباين ، نعم هؤلاء لا يمكن لهم القراءة بهذه اللغة المعجزة كما يجب لكن الحسن ما حسنة الشرع والقبح ما قبحه وهم محرومون من ذلك اللهم لاتعمى الابصار ولكن تعمى القلوب التي في الصدور ، والآن موجود من يقرأ نعمنا ولكن قليل لا يزيد عن ٣٠ طالبا ندعوا الله ان يحيل فيه البركة ، وعلماء الصين يريدون الوصول الى شريعة خير المرسلين بتضييع الاصول ، ولا يعلمون ان هذا الدين لا يصلح الا بما صلح باوله ، لوتبها علماءهم وتركوا البدع وجردوا الدين من الحرافات والحشويات وشوقوا الوثنيين لاصبح المجوسيون معتنقين بالدين الاحدى ولا نقابوا عالم الاوثان ، بعالم الاسلام ، ولكن اين هؤلاء العلماء اسما اسمع ، واناس لاتستفاد منهم قطعا ولا تنفع ولا تشفع ، والدليل على تبديل دين الوثني بالدين الاسلامي ما تكرر وقوعه من مدة ثلاث سنوات ، تلامذة الصين اذا رجعوا من توكيو ، يأخذ يحمون ويدخلون في دين الله افواجا افواجا ، وفي هذه الايام جاء الى المدرسة احد مفتشى المكاتب بالمعارف العمومية في يكين وهو حصل العلم في اليابان وله اخ واخت وكلهم حصلوا الفنون في توكيو وعائلتهم ليست بقليلة وقبلوا الاسلام

سيد الرسل عم ، اعمل لذنيك كأنك تعيش ابدا واعمل لاخرتك كأنك تموت غدا ، وكذا قوله اذا قامت القيامة وفي يد احدكم القرسة فليغرسها ، ويمكن اتفاق العوام ، لولا العلماء الكرام وحملتهم العمائم في نزاع ونفاق ، ودوام مجادلات وشقاق اعمام كالأبراج ، وكبريا وعظمة صار الدين لاجلها في اعوجاج ، وهذه الامراض الباطنية ، هي الطامة الكبرى والبليّة العظمى ، سادتي ارشدونا ، الى علاج نافع ، لا محأ هذا الجرسوم والسم النافع ، واخواننا المسلمين في هذه الديار الواسعة ، والفياء في الشاشعة ، امرحارت فيد العقول ، وبلاد لا يعلمها الا ذو الجلال ، واشهر البلاد اليوم تحت عاصمة يكين ، على ماسياتي بلامين ، والواى على هذه البلدان ، يقال (جوتا) يعني في مقام الخديو عندنا ، هالك اسمائهم (شان جين سن) (جلى سن) (شاندون سن) (جان صوسن) (شجان سن) (قوجان سن) (جن شى سن) (شان سى سين) (خوي سن) ، (خوتان سن) (كون دون سن) (قون شى سن) (قوى جوسن) (سيجوان سن) (قان صوسن) (يون تان سن) (جنجاي سن) وفي كل هذه العواصم ، يوجد من الجوامع المعتبرة ، من اربعين الى سبع جوامع بعض الجوامع يضاهى جامع الاموى بالشام ، والاسلام يتسابقون بعامة المساجد وتحت هذه البلدان ، ولايات ومتصرفيات وقائمقات ومديريات ومن كل هذه البلاد يوجد من الجوامع اربع او ثلاث ، وقرى المسلمين شئ يحير العقول ، ٦٠ او ٤٠ قرية متصلات مع هذه الكمية الوافية ، من المستحيل ان يتفق اهل مسجدين ، وتحابان كما او جب الشرع المبين والسبب في ذلك الحسرة ان احساب العمائم ، ومتهمدى المائتم ، لان مدرس جامع الفلاني يبدع عالم الجامع الاخر ، ويرميه بالمروق عن الدين والضلالة ومقصد العلماء ان يزينا اعمال العوام ، ويفسوهم على اي شئ وافق هواهم ، وبذا ينال العلماء من العوام قبولا وحظوة ، وهذا الامر محتم عندهم لان زرقهم من الصدقات وهي بيد القوم واعظم الرزق اسقاط الصلاة وقراءة القرآن في بيوتهم ، ومن عوائدهم ان المدرس يستحيل ان يبقى في جامع اكثر من ثلاث سنوات وبعد هذه المدة لابد ان يرحل منه ويترك المحل ويرجع الى بلده او يدعى الى جامع اخر ، ولاجل جلب قلوب العوام ، ماذا يضع العالم ، اذا تم تلك المدة المعلومة ، يلزم ان يكون من مذهب القديم ، وعلامة القديم ، ان يصلى صلاة الجنائزة في بيت الميت ويصليها بالنعلمين المنتجس ويسجد سجدةتين بعد الوتر ، ويدعو بدعائين ، ويسلم الصغير على الكبير ، والقاعد على الجائى ، والحاصل ان يجعلوا المستقيم معوجا ، وحمل الجنائزة على اعناق المجوس بالاجرة ، واختلاط القبور بالقبور الوثني وليث ثياب البياض اللحن ، وشذال نار وليس القانسوة التي علامة فارقة للوثني في افراعهم واعبادهم ، ولا يمكن التمداد ويطول الشرح ولا سيما علماءهم اذا حلقوا اللحن مع الشارب وبالاخص يوم الجمع والاعياد مع الشعر الطويل ، المخلوق الاطراق ، سبحان الله ما هذا المسخ ، وما هذا المثلة القبيحة وفي هذه الاوصاف اهل مذهب الحديث والقديم سيان ، وعندهم (حدوثو) يعني مذهب الحدوث ، وعلامة هذا المذهب ان

مطبوعات

حجاز خطی و هندستان مسلمانلری

هندستانده پنجاب ایالتک مرکزی اولان لاهور بلده سنده منتشر وطن غزته سی صاحبی طرفندن مصرده منتشر رفقا مزه کوندریلان مکتوبک صورت مترجمه سیدر :

« حجاز تیموریولی خطی ایچون وطن جریده سی اداره خانه سی طرفندن آچیلان اعانه دفترینک اوتوز بشنجی تقسیطی دخی دارالخلافه ده کی قومیسون مخصوصنه کوندرلشدر . فقط مع التأسف بودفه کی ارسالاتک مقداری قرق درت انکلیز لیراسنی تجاوز ایتمور . اوچ آیده بر کوندرلکده اولان اشبو تقسیطلرک هر دفعه سنده کی ارسالات یوز لجه لیرایه وحقی بعضاً بیک لیرایه متجاوز بر مبلغه رسیده اولقده ایکن بردنبره بوقدر تنزل ایتمش اولسی شبهه سزددرکه حکومت عثمانیه نیک بین الحرمین خطک تمیدی حقنده کوستردیکی تراخی نیک هند مسلمانلرینه ایراث ایلدیکی یأس وفتوردن نشأت ایلکده در . بالکیز وطن جریده سی اداره سی واسطه سیله شمیدی یه قدر کوندریلان اعانه نیک یکنوی طقسان سکیز بیک التی یوز یکریمی سکیز هند روپیه سنه بالغ اولقده درکه کسرس حساب اوله رق یوز بیک روپیه دیکندر . الله کوسترمسون حکومت سنیه آز بر مدت طرفنده خط مبارکک انشاسنه دائر بر حرکتده بولندینی تقدیرده موجب یأس و تأثر اولان شو احوال و شرائط آلتنده جمع اعانته دوا می مع الاسف آرزو ایتمیان اداره خانه یکنون ارسالات یوز بیک روپیه به بالغ اولور اولماز دفتر اعانه یی قیامق عزم و نیتنده در . »

لوا رفیقمنز مکتوبک زیرینه آتیده کی ملاحظه یی تردیف اییدیور :
« ا کالی بر جوق فوائد دینییه و اقتصادییه و سیاسییه تأمین ایده جکی خنی اولیان شو خط مبارکک بر آن اول اتمامی حقنده رجال دولتمزک اهتمام مخصوصنده بولتمیزی رجا ایدرز . »

صراط مستقیم

خطک دوام انشا آتی حقنده چاله چریبه دور استبدادده بیله روا کورلیان شو تهاون و تراخییه دور مزده جواز کوسترلمسی الحق جدیر تأثر و تأسفدر . نصب عین اسلام اولان بوبقه مبارکده اسباب عمران و انتظامک بر آن اول تأمین خلائف اسلامییه یی تمثیل ایدن حکومت عثمانیه نیک اعظم وظائفیدر . آز بر همتله وجوده کله جک اولان قسم متباقی حقنده حکومتک اعمال فکوردن خالی قالمدیغی کوستیرر آثارک ظهورینه بتون عالم اسلام صبر سز لقله انتظار ایلکده در .

حکومت مزک بصیرت و اعتناسندن بوانتظاره قریباً نهایت ویریله جکی امید ایتمکده یز . انشاء الله بوازمیه ده خاسر قالمایز .

یواش یواش حقیقت ا کلاشیلور ا

حسیتمز فرا از مز حسینیاتی ، روحمز فرانسر روحی در ، دیه جک قدرانجذاب و تملق کوستردیکمز فرانسر لرک استقراض مناسبیله حقمزده قولاندقلمری آجی و درشت اساندن ، ابرازایتدکاری خصمانه حسیتاندن منفعل اولان طنین رفیقمنز ، « فرانسر مطبوعاتنک بزده قارشنی لسانی ، صوفیه و آتنده ده کی لحنه یابراقلمرینک لسان و مساکندن

والسبب فی ذلك جريدة اتحاد الاسلام الذي يصدر في توكيو لصاحبها الفاضل احمد افندي فضلي جزا الله خيرا الجزاء .

واعظم شرط لعلمائنا اذا ارادوا نشر فضيلة الاسلام في هذه الجهات معرفة لغة الانكليز او اليابان او الصين ، وفي الختام اقبلوا فائق تحياتي ودمتم . في ۱ رمضان سنه ۱۳۲۸

پکین علی رضا

هندستانده :

صراط مستقیمده مندرج مقاله لرک عربی و فارسی وارذو لسانلرینه ترجمه لری حالنده هند مسلمان عالمک دخی استفاده ایده جکی وشو صورتله ترقیات اسلامییه ال بر لکیله چالیشمق امکافی وجود بوله جنی حقنده هندستانده سهارنفور شهرنده مقیم مشاهیر فضلا ی اسلامییه دن خلیل احمد افندی حضرتلری طرفندن کوندرلشدر :

الی حضرت صاحب المناقب العلیه و المناصب البهیة ذی المجد والعلی والفضائل والنهی جناب الافندی ابی العلا زین العابدین واشرف ادیب دامت فیوضه آمین . بعد اهداء السلام و التحية والاكرام فلا یخفی علی جنابکم السامی انه قدوردت الینا منمذمة نسسخ عدیده من جریدتکم المنیفة المسماة بصراط مستقیم فاول ما تقدم الیکم شکر هذا التوجه والاحسان وکیف لا وشکرا لاجسانات من الواجبات فجزاکم الله تعالی خیر الجزاء فی الدارین و تانیا نشکرکم حیث نوجهتم الی العلوم الاسلامیه ونشر الفوائین الدینیة و تأدید الملة المحمدیه و صون الشریعة الخفیة عن تمویهات الزنادقة و الطائفة الکفریه فاجرکم علی الله تعالی لازلم محفوفین بالمقامات الجلیلة فی الدارین این لکننا نشکوا الیکم عدم فهم والمصامین و المقاصد المندرجة فی عباراتهم و اوراقها لانا لانعرف اللسان التری و انما نعرف العربی و الفارسی و الهندی و لایجد ایضامن یترجم لنا هذه اللغة نعم ان کنتم لزمتم علی انفسکم طبع تراجمها بالعربی لاستفدنا جمیعا اهل الهند و سهل علینا الوصول الی قلیل مقاصدها و قنا معکم فی عانة الدین بالمضامین العمیة و التحقیقات المنیفة الشرعیة و السلام ختام .

الداعی لکم بالخیر

صدر المدرسین بالمدرسة الدینیة الاسلامیة

المعروفة بمظاہر العلوم ببلدة

سهارنفور

خیل احمد فقهه را لله للتزود اعد

صراط مستقیم

ذاتاً صراط مستقیمه عربیجه و فارسیجه بر رسم علاوه ایتمک جمله آملزندن در . شو قدرکه مهم بر مشغله اولان بو خصوصه شیمیدین تشبیت ایده بیلمک عظیم فدا کارانه متوقفدر . کرک ممالک عثمانیه ده کی مسلمانلر و کرک خارجه کی اسلام قارداشلمز توجه و همتلرینی آر تدریر لرسه ان شاء الله بو تصورمز دخی آتیا حصول پذیر اولور .